

**Τα αποτελέσματα του Ελσίνκι
Κωδικοποίηση επιχειρημάτων της Ν.Δ.
και του φίλα προσκείμενου Τύπου**

Σχετικά με την αποτίμηση της συμφωνίας στο Ελσίνκι η συντηρητική παράταξη εμφανίζει 4 γραμμές:

1. Η επίσημη γραμμή της ηγεσίας της Νέας Δημοκρατίας θεωρεί θετική μόνο την εξέλιξη για την ενταξιακή πορεία της Κύπρου και εστιάζει την κριτική της στα ελληνοτουρκικά.
2. Η σκληρή γραμμή (π.χ. Γ. Βαρβιτσιώτης, Ελ. Τύπος) κάνει λόγο για εθνική ήττα και νίκη της Τουρκίας
3. Θετική εξέλιξη αλλά με επιφυλάξεις (π.χ. Ντ. Μπακογιάννη, Μ. Εβερτ).
4. Επιτυχία (Δ. Αβραμόπουλος, Γ. Σουφλιάς)

1. Οι θέσεις της ηγεσίας της Νέας Δημοκρατίας : Επίσημη γραμμή

- Η γενική εκτίμηση του Κ. Καραμανλή είναι ότι το κείμενο που αποφασίστηκε συνιστά μείζονα μετακίνηση από πάγιες ελληνικές θέσεις και ανοίγει την προοπτική κινδύνου αφού αποτελεί τεράστια υποχώρηση απ' αυτά που είχαμε εξασφαλίσει στη Σύνοδο Κορυφής του Λουξεμβούργου.
- Η Ελλάδα χάνει το συγκριτικό πλεονέκτημα που είχε έναντι της Τουρκίας.
- Η Τουρκία εισέπραξε ένα μεγάλο όφελος χωρίς τις απαραίτητες εγγυήσεις προς την Ελλάδα.
- Θετική είναι η αναφορά στο Κυπριακό, αλλά στις ελληνοτουρκικές σχέσεις ασκεί κριτική στα εξής πέντε σημεία:
  - * Δεν γίνεται καμία αναφορά σε προϋποθέσεις όπως ο σεβασμός εκ μέρους της Τουρκίας του Διεθνούς Δικαίου και των Διεθνών Συνθηκών, η παραίτηση από εδαφικές διεκδικήσεις, η απόρριψη χρήσης βίας.

- * Η αναφορά που υπάρχει παραπέμπει σε διαπραγματεύσεις και εφ' όλης της ύλης πολιτικό διάλογο μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας και αυτό συνιστά μείζονα μετακίνηση από πάγιες ελληνικές θέσεις μιας 25ετίας.
- * Εμμέσως αναγνωρίζονται μονομερείς διεκδικήσεις της Τουρκίας. Η αναφορά σε συννοριακές διαφορές στο επίσημο κείμενο, σημαίνει οπωσδήποτε διεκδίκηση της Τουρκίας γίνεται τμήμα των προς διαπραγμάτευση και εφ' όλης της ύλης πολιτικό διάλογο, και εντάσσεται στην ημερήσια διάταξη.
- * Η αναφορά στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης γίνεται στην ουσία μετά την παρέλευση πενταετίας και δεν είναι απόλυτα δεσμευτική.
- * Η γενική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου της Χάγης αφήνει ένα τεράστιο κενό που έχει σχέση με τη ρήτρα ασφάλειας που όλες οι ελληνικές κυβερνήσεις διατήρησαν, και αφορά την ασφάλεια και οχύρωση των νησιών του ανατολικού Αιγαίου. Ο πρόεδρος της Ν.Δ. έθεσε, μάλιστα, το εξής ερώτημα: Είναι δυνατόν 13 ξένοι δικαστές (που μπορούμε να τους αναγνωρίσουμε το δικαίωμα να κρίνουν μια νομική διαφορά) να αποφασίσουν για κυριαρχικά μας δικαιώματα: Να αποφανθούν για την περίφημη θεωρία των “γκρίζων ζωνών”, για τα 150 πλέον νησιά και βραχονησίδες ή για το δικαίωμα ασφάλειας και οχύρωσης των νησιών του ανατολικού Αιγαίου”;

Μιχάλης Λιάπης: Για παραπομπή στη Χάγη

- ◆ Ανησυχώ ότι μπαίνουμε σε έναν ανοικτό διάλογο, διαπραγμάτευση θα έλεγα με την Τουρκία για θέματα κυριαρχικών μας δικαιωμάτων.
- ◆ Ανοίγουν οι ασκοί του Αιόλου. Τώρα οποιαδήποτε αξίωσή της για οποιαδήποτε βραχονησίδα η Τουρκία θα έχει τη δυνατότητα να την παραπέμπει στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.

Προκόπης Παυλόπουλος: Ελληνοτουρκικές σχέσεις

- ◆ Η απόφαση του Ελσίνκι συνιστά δραματική οπισθοδρόμηση της εξωτερικής μας πολιτικής αφού ουσιαστικά αναγνωρίζει και θεσμοθετεί μάλιστα σε κοινοτικό επίπεδο τις πάγιες τουρκικές θέσεις

Δημήτρης Σιούφας: Συρόμαστε σε διάλογο εφ' όλης της ύλης

- ◆ Ετεροβαρής συμβιβασμός: Η Τουρκία πήρε και δεν έδωσε τίποτα. Η Ελλάδα έδωσε πολλά και δεν πήρε τίποτα. Δεν πήρε ο Πρωθυπουργός τα χειροπιαστά ανταλλάγματα που ζητούσε.
- ◆ Οι γκρίζες αναφορές σε υποτιθέμενες διασυνοριακές διαφορές ενισχύουν της τουρκικές θέσεις σε βάρος του ελληνισμού.
- * Επισημαίνεται ότι η Ν.Δ. στηρίζει την κριτική της στην αποκάλυψη των “παγίδων και των “κρυφών σημείων” του κειμένου του Ελσίνκι (π.χ. “Οι οκτώ παγίδες που κρύβει το κείμενο του Ελσίνκι” 12/12/99 Απογευματινή, “Τα κρυφά σημεία του τελικού κειμένου”, Ελεύθερος Τύπος 12/12/99).

2. Η σκληρή γραμμή: Μεγάλος νικητής η Τουρκία

(π.χ. Γ. Βαρβιτσιώτης, Ελεύθερος Τύπος)

- Την πιο σκληρή θέση κατά της Κυβέρνησης πήρε ο Γ. Βαρβιτσιώτης χαρακτηρίζοντας ως “εθνική ήττα” την απόφαση υπέρ της τουρκικής υποψηφιότητας. Κύρια σημεία κριτικής:
  - ↳ Προγραμματισμένες οι υποχωρήσεις και το “ναι” έτοιμο από καιρό. Οι κ.κ. Κλίντον και Σρέντερ είχαν επιβάλλει τις απόψεις τους.
  - ↳ Η Ελλάδα εγκλωβίζεται σ’ ένα διάλογο χωρίς όρους και προϋποθέσεις.
  - ↳ Εγκαταλείφθηκε η πάγια ελληνική θέση που υπερασπίστηκαν όλες οι ελληνικές κυβερνήσεις από το 1975 και μετά.
  - ↳ Με την υπογραφή του Κ. Σημίτη όλες οι παράλογες και ανιστόρητες διεκδικήσεις της Τουρκίας μεταβλήθηκαν σε συνοριακές διαφορές.
  - ↳ Ως προς το Κυπριακό δεν προκύπτει καμιά δέσμευση της τουρκικής πλευράς προς επίλυση του πολιτικού προβλήματος ούτε υπάρχει καταληκτική ημερομηνία για την ένταξη της Κύπρου.

3. Διαφοροποιήσεις από την επίσημη γραμμή βασικών στελεχών του κόμματος

Ντόρα Μπακογιάννη: Υπογραμμίζοντας τη θετική κατεύθυνση των συμφωνιών δήλωσε τα εξής:

- ◆ Οι αποφάσεις κορυφής του Ελσίνκι κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση και ανοίγουν μια νέα σελίδα στις σχέσεις Ευρώπης-Τουρκίας. Οι αποφάσεις που ελήφθησαν για την απεμπλοκή της εναλλακτικής πορείας της Κύπρου από τη λύση του πολιτικού προβλήματος του Κυπριακού είναι ιδιαίτερα θετικές.
- ◆ Οσον αφορά το πλαίσιο που διαμορφώθηκε για τον τρόπο αντιμετώπισης των διαφορών Ελλάδας - Τουρκία, το κείμενο επιτρέπει πολλές αναγνώσεις. Η στάση της Τουρκίας το επόμενο κρίσιμο εξάμηνο θα δείξει εάν η Τουρκία πράγματι είναι αποφασισμένη να προσαρμοστεί πλήρως στις ευρωπαϊκές αξίες και αρχές, καθώς και στους κανόνες του διεθνούς δικαίου. Οι διαπραγματεύσεις θα είναι σκληρές και η Ελλάδα δεν πρέπει να παρασυρθεί σε άσκοπους πανηγυρισμούς, αλλά με σοβαρότητα και υπευθυνότητα να χαράξουμε την εθνική μας στρατηγική.
- ⇒ Με ενδιαφέρον αναμένονται οι δηλώσεις του Κ. Μητσοτάκη, ενώ χαρακτηριστική είναι η προσπάθεια του Ελ. Τύπου (κύριο άρθρο 13/12/99) να προκαταβάλει μια θετική ερμηνεία από τον Κ. Μητσοτάκη, αντιδιαστέλλοντας την πολιτική Μητσοτάκη, από την πολιτική Σημίτη, ώστε να μην αποδοθούν και άλλα “κεντροδεξιά εύγε” στον Κ. Σημίτη.
- ⇒ Εδώ όμως ο Ελεύθερος Τύπος αντιφάσκει γιατί δεν μπορεί να υιοθετεί τη σκληρή γραμμή και ταυτόχρονα να δικαιώνει την πολιτική της ελληνοτουρκικής προσέγγισης που επεδίωξε ο Κ. Μητσοτάκης.

Μιλτιάδης Εβερτ

- ◆ Δεν μπορείς να κάνεις διάλογο για τα θέματα της εθνικής σου ανεξαρτησίας.
- ◆ Παραδέχθηκε όμως (Flash) ότι “η κυβέρνηση είχε μια επιτυχία σ’ ένα συγκεκριμένο τομέα της εξωτερικής πολιτικής”.
- ◆ Όταν ρωτήθηκε εάν η κυβέρνηση δικαιούται να κεφαλαιοποιήσει τα αποτελέσματα του Ελσίνκι είπε “Αν τα αποτελέσματα είναι θετικά θα κάνει καλώς η κυβέρνηση να τα κεφαλαιοποιήσει αφού είναι το εθνικό συμφέρον” συμπληρώνοντας ότι έρχεται σε δεύτερη μοίρα το ενδεχόμενο να προκαλέσει βλάβη στη Ν.Δ. η Σύνοδος του Ελσίνκι.

4. Υπέρ της Συμφωνίας

- Υπέρ της Συμφωνίας στο Ελσίνκι τάχθηκαν με δηλώσεις τους οι Γ. Σουφλιάς, Α. Αβραμόπουλος και Στ. Μάνος.